

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

<http://www.vlada.si/>

Predsednik Državnega zbora

Številka: 00104-188/2016/6
Datum: 24. 11. 2016
Zveza: dopis št.: 020-07/16-1304/2 z dne 3. 11. 2016

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE	
Prejeto:	25 -11- 2016
Šifra:	020-07/16 - 1304 / 3
Povezava:	SUS - 02/16 - 117
EPA:	EU:
Sign. zn.:	
Kratika:	

Na podlagi 249. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) vam pošiljam:

- Odgovor na poslansko vprašanje Eve Irgl v zvezi s pokopom žrtev povojnih pomorov, ki ga je Vlada Republike Slovenije sprejela na 111. redni seji dne 24. 11. 2016.

Mag. Lilijana Kozlovič
generalna sekretarka

Priloga: 1

Številka: 00104-188/2016/5

Datum: 24. 11. 2016

Odgovor na poslansko vprašanje Eve Irgl v zvezi s pokopom žrtev povojnih pomorov

Vlada Republike Slovenije je prejela pisno poslansko vprašanje poslanke Eve Irgl, poslanke Državnega zbora Republike Slovenije v zvezi s pokopom žrtev povojnih pomorov. Večina vprašanj poslanke se navezuje na pokop žrtev iz vojnega grobišča Barbara rov v Hudi Jami.

Vojno grobišče Barbara rov v Hudi Jami je bilo odkrito 03.03.2009. Nahaja se v opuščnem Rudniku Laško, ki obsega velik kompleks podzemnih rogov, navezanih na zasavsko premogovno območje. Na območju med prvim in drugim jaškom je bilo najdenih 432 človeških posmrtnih ostankov. Nadaljevala se je preiskava v prvem od treh jaškov, v katerem so bili v globini 8 metrov spet najdeni posmrtni ostanki žrtev. Iz petih globinskih metrov jaška oziroma do globine 13 metrov je bilo do konca junija 2009 dvignjenih 346 žrtev, potem pa je pristojni preiskovalni sodnik ustavil nadaljevanje preiskave, saj je presodil, da z nadaljnjim izkopom ne bo pridobljenih podatkov, ki bi omogočili identifikacijo storilca. Vse žrtve so bile začasno shranjene v kostnico, ki jo je za ta name zgradilo Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Vojno grobišče Barbara rov v Hudi Jami je bilo 21.11.2012 vpisano v register vojnih grobišč Republike Slovenije.

Že od odkritja vojnega grobišča Barbara rov v Hudi Jami potekajo usklajevana med različnimi državnimi organi, Komisijo Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč, strokovnjaki različnih strok, organi lokalne skupnosti in civilnimi združenji glede iskanja primerne rešitve za dostojen pokop žrtev. V tem času je bila opravljena varnostna sanacija rudniških rogov, ureditev prezračevanja, električno napeljavo ter druga vzdrževalna dela, ki so zagotovila varstvo vojnega grobišča. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je na območju rudnika zgradilo že navedeno kostnico za začasno shranitev posmrtnih ostankov.

V septembru 2015 je potekal sestanek s Komisijo Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč na temo nadaljnjih aktivnosti pri ureditvi vojnega grobišča Barbara rov v Hudi Jami. Na sestanku je bilo dogovorjeno, da je potrebno čim prej pristopiti k pokopu ter k ureditvi pokopnega polja zunaj rudnika. Na podlagi strokovnih mnenj je prevladalo stališče, da je najprimernejša lokacija za pokop posmrtnih ostankov v pokopnem polju na območju Spominskega parka Dobrava pri Mariboru, v neposredni bližini kostnice in spomenika, postavljenega žrtvam povojnih pobojev.

Kot že povedano, so se pristojne službe in strokovnjaki Komisije Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč veliko časa ukvarjali s primerno ureditvijo vojnega grobišča in dostojnim pokopom. Prav poseben poudarek je bil dan pri iskanju primerne lokacije pokopa žrtev. Ugotovljeno, je bilo, da območje Spominskega parka Teharje ne izpolnjuje tehničnih lastnosti za ureditev tako velikega pokopnega polja. Tukaj je pomembno poudariti tudi, da je širše območje Spominskega parka Teharje ekološko oporečno in bodo v prihodnje potrebni večji posegi, ki bodo zagotovili sanacijo območja. Zaradi degradiranega območja, kjer se nahaja Spominski park Teharje, so se pojavili upravičeni strokovni pomisleki glede primernosti območja

za pokop žrtev. Pri odločanju o kraju pokopa žrtev in ureditvi pokopnega polja za žrtve iz Hude Jame je bila torej sprejeta odločitev, da je zaradi navedenih razlogov najprimernejši kraj za pokop žrtev območje Spominskega parka Dobrava pri Mariboru.

Spominski park Dobrava pri Mariboru je bil odprt leta 2012 v okviru mednarodnega projekta, ki poleg vojnih grobišč prve in druge svetovne vojne obsega tudi prvi spomenik posvečen žrtvam povojnih pobojev na Slovenskem in kostnico, ki je namenjena shranjevanju posmrtnih ostankov iz prikritih vojnih grobišč. Posmrtni ostanki iz vojnega grobišča Barbara rov v Hudi Jami zaradi še vedno trajajoče biološke razgradnje niso bili primerni za način shranjevanja v kostnici. Zaradi navedenega je ostala možnost le pokopa v pokopno polje. Kot že povedano pri pokopu žrtev je zagotovljena individualizacija skeletov, na vsakem sektorju pokopnega polja pa se vodi načrt pokopavanja in ustrezno številčenje. Torej spomenik, kostnica in pokopno polje žrtev tvorijo zaokroženo celotno v okviru Spominskega parka Dobrava, kjer se je mogoče pokloniti žrtvam povojnih pobojev.

V skladu s Sporazumom med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Hrvaške o vojnih grobiščih je aprila 2016 Ministrstvo za zunanje zadeve o nameri ureditve vojnega grobišča Barbara rov v Hudi Jami z noto obvestilo Republiko Hrvaško. Na posredovano noto Republika Slovenija ni prejela povratne informacije, zato je mogoče razumeti, da se Republika Hrvaška z načinom ureditve vojnega grobišča Barbara rov v Hudi Jami in pokopu žrtev strinja.

Po zaključku vseh potrebnih postopkov, priprave potrebne dokumentacije ter izvedbi postopka javnega naročila, so se v avgustu 2016 začela pripravljala dela za ureditev vojnega grobišča. 03.10.2016 se je z žalno slovesnostjo pričel prenos prvih posmrtnih ostankov iz začasne kostnice v Hudi Jami, ki je potekal do 27.10.2016, ko je bila na območju Spominskega parka Dobrava spominska slovesnost in pogreb žrtev iz začasne kostnice (*778 posmrtnih ostankov*). Strokovnjaki Nacionalnega forenzičnega laboratorija Ministrstva za notranje zadeve bodo vzorce za DNK analize shranili po strokovnih standardih, ki veljajo za opravo forenzičnih DNK analiz, za vsako od, v Hudi jami izkopanih trupel. DNK analize se bodo opravile v primeru, če bo izpolnjen strokovni kriterij, ki omogoča realno pričakovanje, da bo človeške ostanke mogoče identificirati. Žrtve bodo pokopane individualno v skupno pokopno polje, tako da bo zagotovljena sledljivost z mestom najdbe in odvzetimi vzorci za naknadno identifikacijo. Dela se nadaljujejo z izkopom žrtev, ki se še vedno nahajajo v rudniškem jašku. Tudi te posmrtne ostanke (*ocena okoli 2500 posmrtnih ostankov*) se bo pokopalo v pokopno polje v Spominskem parku Dobrava pri Mariboru.

Ker dela ureditve pokopnega polja v Spominskem parku Dobrava pri Mariboru še vedno potekajo, je bilo potrebno zaradi varnostnih in pietetnih razlogov območje primerno zavarovati. Do končanja del, se lahko sorodniki žrtev primerno poklonijo, prižgejo svečo ali položijo cvetje ob spomeniku žrtvam povojnih pobojev, ki je postavljen v neposredni bližini pokopnega polja. Z navedenimi dejanji se je pristopilo k aktivnemu urejanju občutljivega področja slovenske zgodovine in k izpolnitvi odgovornosti države, ki je dolžna poskrbeti za civilizacijski pokop vseh žrtev vojn in povojnih pobojev. S številnimi koraki na poti do cilja je bil prav v zadnji letih dosežen velik napredek.